

‘Succes is niet iets wat ik najaag, anders was ik wel met Doe Maar II begonnen’

Henny Vrienten
(59), bekend van
Doe Maar, schreef
de muziek voor de
nieuwe musical
Ciske de Rat.

Margriet legde
hem zeven oudere
songteksten voor,
zes van zijn eigen
hand en één van
een ander, en
vroeg hem erop te
reageren.

**Had ik maar iemand om van te houden
twee zachte armen om me heen
die mij altijd beschermen zouden
Ik voel me zo verdomd alleen**

*Ciske de Rat (titelsong van de
gelijknamige speelfilm uit 1984)*

“In de musical zitten 29 liedjes, waarvan 28 nieuwe en één oud nummer. Aan zo’n liedje moet je niet komen, dat zit zo in het collectieve geheugen gegrift. Het komt voornamelijk door die eerste regel: ‘Krijg toch allemaal de kolere.’ Dat komt aan. Kinderen vonden het geweldig, die konden ongestraft iets lelijks in de mond nemen. Het zat toch ook in dat liedje?”

Hoe verging u het werken aan een musical?

“In eerste instantie dacht ik: dat moet ik maar niet doen. Maar ik las de synopsis en was na tien pagina’s om. Het zat goed in elkaar, de ontwikkeling van Ciske van jongetje tot man. Danny de Munk speelt weer mee, nu is hij de volwassen Ciske. Toch een uniek feit, nadat hij vijftientig jaar geleden eerst dat jongetje speelde. Hij is een geweldige zanger. Ik ben erg blij dat ik het gedaan heb. Het was ook een leuke

inkijk in een wereld waar ik weinig van af wist.”

Was het toeval dat u dit deed na Doe Maar - De Musical?

“Het loopt toevallig synchroon. *Doe Maar* is meer een toneelstuk met liedjes uit de *Doe Maar*-tijd. Ik heb me er niet bij verveeld. En het is een groot succes geworden, maar dat kleeft ook een beetje aan dat bandje natuurlijk.”

Uw bandje. Wat doet dat met u?

“Tja, de liedjes worden na dertig jaar nog gedraaid. Ik hoor ze weleens als ik langs een café of een terras loop. We hebben ze niet voor niets gemaakt. Dat is toch de basis die iedere maker nastreeft. Daar word ik blij van, maar het is niet zo dat ik daardoor op mijn lauweren ben gaan rusten.”

Integendeel. U heeft sindsdien talloze soundtracks gemaakt en liedjes geschreven voor onder andere Het Klokhuis en Sesamstraat. Hoe belangrijk is muziek voor u?

“Het is een van de drijfveren in mijn leven, maar niet dé drijfveer. Ik houd ook veel van literatuur. Poëzie is voor mij humus, kunstmest. En ik houd veel

van het familieleven, van mijn kinderen en mijn vrouw. Muziek is vooral mijn vak. De vervoering die andere mensen met mijn muziek hebben voel ik zelf zelden.”

Wat beschouwt u als uw magnus opus?
“Heb ik niet. Mijn werk is een katholiek jongetjesrapport. Af en toe een zesje of net een zeven. Heel soms een negen. Ik heb een paar lichtpuntjes: mijn plaat *De nacht*, de filmmuziek van

terugkijken. Ik kan niet ontkennen dat het mij alleen maar goed heeft gedaan. Het was een heel mooie periode, daar hoef ik volgend jaar geen zestig voor te worden om dat te beseffen.”

Wat herinnert in uw huis nog aan die tijd?
“Je zult niets vinden, haha. Ik heb ooit mijn gouden platen bij het vuil gezet. Dat is het klatergoud, de farce. Je ziet weleens iemand geïnterviewd worden in een muziekfilm en die zit dan voor

mer, is er geen vuiltje aan de lucht. Op het moment dat ik met veel mensen moet werken, word ik ontzettend moe. Mensen zuigen energie uit je. Alleen voel ik me lekker.”

Ik heb het altijd gedaan, altijd gedaan. Ze moet mij steeds hebben, ik heb het altijd gedaan. Ze wijzen mij aan, Pietje Bell, Pietje Bell heeft het gedaan

Pietje Bell (van de soundtrack van de gelijknamige speelfilm uit 2002)

“Zelf was ik als kind een braaf katholiek jongetje. Ik had niets rebels, deed nooit stout. Ik zat altijd in een hoekje te lezen – in de *Donald Duck*, *Taptoe* of *Okkie*. Later, toen ik de bibliotheek ontdekte, ging er een wereld voor me open. Rond m’n veertiende vond ik *Nieuwe griffels*, *schone leien* van Paul Rodenko over de experimentelen in de poëzie, van Gezelle tot Lucebert. Mijn moeder zei vaak: ‘Je leest je hersens weg.’”

En dat jongetje was ook al graag alleen?

“Ooit schreef ik een liedje dat begon met de regels: ‘Omdat ik nooit een broertje had, maar zussen om me heen, die alles voor me deden, was ik ook vaak alleen.’ Ik kon goed met meisjes opschieten. Jongens waren overal beter in dan ik. Die konden voetballen, die waren sterk en hielden van hard fietsen. Daar had ik helemaal niets mee. Ik was een beetje een mietje als kind. Uiteindelijk ben ik heel jongensachtig geworden, dus maak je geen zorgen. Je moet voorzichtig zijn met mijn teksten als autobiografisch te zien. Natuurlijk, in elk liedje zit iets van mij, dat past in en slaat op mijn leven. Maar het liedje is heilig en als het nodig was, loog ik ervoor. Er is geen één tekst waar je van kunt zeggen: hier spreekt Vrianten.”
Als kind ging u naar het seminarie. Ook niet bepaald een échte jongenswereld.
“Het was gebruikelijk in het ‘rijke’ Roomse leven dat de oudste zoon naar het seminarie ging. Mijn vader was een timmerman, het zou ook niet logisch zijn geweest als ik ging studeren. Als ik geen muzikant was geworden, had ik waarschijnlijk een ambachtsschool

gevolgd. En was ik ook timmerman geworden. Wat natuurlijk een prachtig beroep is, maar dan had jij hier niet gezeten. Tachtig procent van de jongens stopte ook halverwege met het seminarie. De heteroseksuelen, zeg maar. Als de hormonen begonnen te werken, kregen ze het, net als ik, moeilijk. Anderen voelden zich wél prettig in een mannengemeenschap met een jurk aan.”

Is uw liefde voor muziek in die tijd ontstaan?

“De muzieklessen op het seminarie en het Gregoriaans zingen hebben in ieder geval veel indruk op me gemaakt. Maar de doorslag gaf Roy Rodgers, dat was een cowboy met een gitaar die ik eens zag in een zwart-wit film in Hilvarenbeek. Hij zat op een paard en zong een westernliedje. Dat paard hoefde niet en die hoed ook niet, maar die gitaar en dat zingen wél. En dat ben ik gaan doen. Mijn ouders waren absoluut niet muzikaal. Er is in mijn hele familie geen kunstzinnig gen te vinden, of het moet aan mijn grootvader van moeders kant zijn geweest. Hij was een soort zondagsschilder en een bezeten koorzanger in de kerk.”

Bent u inmiddels een stadsmens of mist u de rust van zo’n dorp?

“Ik ben de helft van de tijd in Amsterdam, ik zit de andere helft op het platteland. Er zit een stadse man in mij, die hier zijn werk doet en zijn contacten heeft met de hectische wereld. En er woont een boer in mij, die het gras wil ruiken en vogels wil zien. Mijn vader was een boerenzoon, vandaar, denk ik. Vroeger ging ik naar de duinen, nu ben ik meer van het oosten van het land, omdat het daar een stuk stiller is.”
Want de stilte is u dierbaar.
“Ja, weinig mensen. En waar weinig mensen zijn, is het stiller. Het enige wat je daar soms hoort is een boerenmachine of een kettingzaag. Ik kan maar een bepaald aantal mensen per dag hebben. De Amerikaanse dichteres Edna St. Vincent Millay zei ooit: *‘I love humanity, but I hate people.’* En dat geldt ook een beetje voor mij. Ik zeg er meteen bij dat ik mensen niet haat, maar wel

de som, als het er te veel worden.”
Zoekt u in het gezinsleven ook af en toe de stilte op?

“Tegen aardige mensen heb ik niets. En tegen beschaafde mensen ook niet, haha. Ik ben een echte *family man*, ik vind het heel fijn om kinderstemmetjes om me heen te hebben. En kinderen die over je hoofd heen kruipen, terwijl je eigenlijk moet werken.”

We komen niets tekort we hebben alles ’n kind, ’n huis, ’n auto en elkaar. Maar weet je, lieve schat, wat het geval is. Ik zoek iets meer ik weet alleen niet waar

Is dit alles? (van het Doe Maar-album Doris Day en andere stukken uit 1982)

“Het gaat over de slijtage van de liefde. Als je geluk hebt, blijft het heel lang hangen. Of als je kracht genoeg hebt, kun je de momenten terug blijven roepen. Dit was een redelijk autobiografisch liedje. Ik zat in een situatie met iemand met wie ik al heel lang was en dacht: is dit het nou? En

Wat is succes, wat is geluk, bedacht door de Viva en als je het beetpakt spat het stuk

Verloren tijd (van Henny’s soloalbum Mijn hart slaapt nooit uit 1991)

“Goeie tekst, hè!”
Want dat is wat succes voor u betekent?

“Pathetisch vind ik het, hoe sommige mensen op hun succes teren. Succes is namelijk zó abstract. Zijn het verkoopcijfers, is het applaus, zijn het stukken in de krant? Wat is het? Je hebt er niets aan. Je staat op en moet een aantal dingen doen en gaat weer slapen. Je probeert harmonieus door het leven te gaan en zo min mogelijk mensen te kwetsen. Je probeert kinderen groot te brengen. Daar gaat het om in het leven. Succes is niet iets wat ik najaag, anders was ik wel *Doe Maar II* begonnen of iets dergelijks.”

U weet dat omdat u de keerzijde van succes heeft gezien met Doe Maar?

“De schrijnende voorkant van de munt,

‘Al die fotografen die roepen: ‘Henny, Henny!’ Ik heb me er altijd ongemakkelijk bij gevoeld’

het is geen liedje waar ik me voor schaam. Die heb ik ook, hoor.”

Denkt u het nog weleens: is dit alles?

“Ik verkeer in een erg gelukkige periode van mijn leven. Ik hoop dat dit alles voorlopig niet ophoudt.”
Heeft u lang moet zoeken waar het lag?
“Gezocht niet zo. Ik heb een aantal relaties gehad met een begin en een eind. En nu heb ik een relatie waarvan ik het gevoel heb dat daar geen eind aan zit. Het voelt erg goed.”

Scheelt het als je meerdere huizen of auto’s hebt?

“Ik ben niet materialistisch, maar ik moet wel boeken kunnen kopen. Eigenlijk heb ik niets waar ik echt aan gehecht ben; als ik twintig boeken zou mogen overhouden, zou ik ook gelukkig zijn. Ik vind het leuk om goed voor anderen te zorgen, dat wel.”

ja. We hebben écht succes gekend, breeduit. Ik heb er veel aan te danken, maar je moet het niet verwarren met je leven. Je hebt een paar dingen gemaakt en mensen vinden dat mooi en dat heeft veel stof doen opwaaien. Maar dat gaat weer liggen en dan moet je verder.”
Hoe gaat u nu om met succes en roem?
“Er is niemand die mij lastigvalt en op premières zul je mij niet snel zien. Al die fotografen die roepen: ‘Henny, Henny.’ Ik heb me er altijd ongemakkelijk bij gevoeld, al kan ik er nu wel beter mee omgaan. Op de première van Ciske heb ik breeduit lachend geposeerd.”

Is succes voor u meer een Jeroen Krabbé die tranen in zijn ogen krijgt als u hem voor het eerst de muziek van De ontdekking van de hemel laat horen?

“Het zit absoluut in kleinere dingen. Kleine complimenten. Ik sta niet ver

weg van die timmerman en zo zie ik me ook. Iemand die goede dingen probeert te maken, een vakman.”

En geluk? Bestaat dat?

“De laatste tijd ben ik geneigd te denken van wel. En dat heeft niets met ouder worden te maken, want ouderdom brengt niet automatisch een zak geluk met zich mee. Het brengt wél met zich mee dat je weet wat je te wachten staat. Als je jong bent, ben je zo druk met jezelf te zoeken, met iemand te zoeken en wat je gaat doen en hoe. Jong zijn is een grote berg met onzekerheid. Op een bepaald moment moet je toch weten wie je bent, wat je wilt en wat je kunt. Als je dat voor elkaar hebt, word je rustig. En rust is de hangmat voor het geluk.”

Zoals je daar nu zit, je haren bijna wit, de rimpels op je handen zo vriendelijk en zacht, wie had dat ooit gedacht, je bent zo veel veranderd

Pa (van het Doe Maar-album Virus uit 1983)

“Wat voor vader ikzelf ben? Laat ik het zo zeggen: ik doe mijn beste best. Ik ben een vader die erg veel van zijn vijf kinderen houdt. Het is heel moeilijk om een goede vader te zijn. Het is een belangrijk facet van mijn leven. Ik geniet ervan om te zien wat voor mensen het zijn geworden. Mijn twee oudste jongens zitten op het conservatorium, ik ben apetrots op hen.”

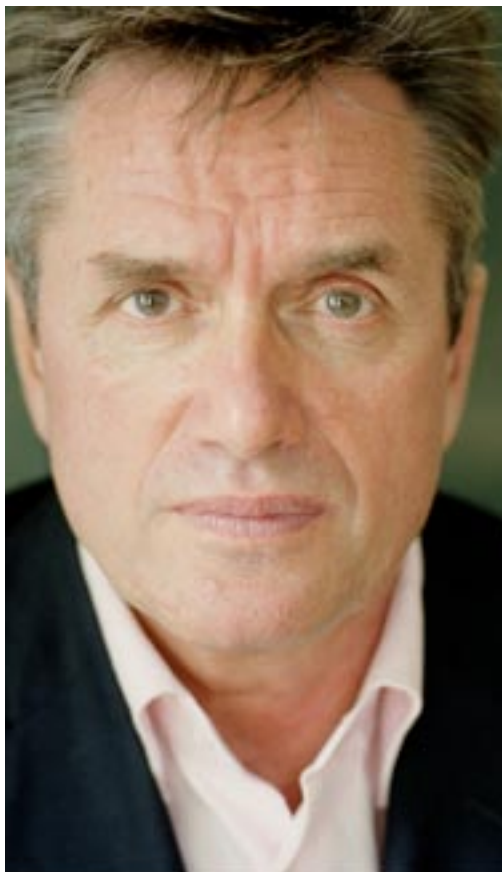
Dus het gen houdt stand!

“Vanaf het tijdperk H. Vrienten is het gen in de familie. Waar het vandaan komt weet ik niet. Eén zoon doet de zang in Utrecht, die kan écht heel goed zingen. En de ander is bassist, die zit in

En dat zou ik niet doen als het geen goede muzikanten waren. Lijkt me wel wat, zo’n bandje. Ik heb ook nog een dochter die zingt. En twee kleine kinderen van wie nog moet blijken hoe muzikaal ze zijn. Het zijn heel spirituele kinderen, dat is al wel duidelijk.”

Bent u een ongeruste vader wat betreft hun toekomst?

“Natuurlijk. Ik heb Nederland zien veranderen van een pastoraal landschap in een blikken speeltuin. En dat in een

binnenkort. Ik heb ook vertrouwen in de nieuwe mensen. Als ik naar mijn zonen en dochter kijk, hoe die omgaan met andere mensen, heb ik hoop.”

Bang voor jou en bang voor mij Bang voor dood en bang voor pijn

Bang (van het Doe Maar-album Virus uit 1983)

“Jeugdzonde, liedje van niks. Ik ben niet bang.”

Niet voor de dood? Niet voor pijn?

“Absoluut niet. Het licht gaat uit en als je geluk hebt, doet het geen pijn. En als het wél pijn doet, zijn er middelen om die pijn te verzachten. Als je in het reine bent met het leven, ben je ook in het reine met de dood. Ik hoop dat ik nog lang heb, want ik heb nog jonge kinderen en wil ze graag groot zien worden.”

Waar gelooft u in?

“Wat ik al zei: ‘Het licht gaat uit.’ Donker, zwart. Heb je weleens een dode hond of een overleden persoon gezien? Dat is wat het is. Niets meer. Er was iemand. Ik geloof absoluut niet in een hiernamaals. Lijkt me ook wel zo prettig dat er niets meer is. Je hebt het al een keer gedaan en dan nog voor eeuwig in zo’n jurk...!”

U wordt volgend jaar zestig. Daar zit u totaal niet mee?

“Onzin. Het is toch onvermijdelijk. Ik heb een gevarieerd en rijk leven achter me, maar ik sta er nog midden in voor mijn gevoel. Oké, de cijfers bewijzen het tegendeel; er komen niet nog zestig turbulente jaren, dat besef ik ook wel. Maar ik voel me nog piepjong. Dat bereik je door van je werk te houden, de noodzaak tot een noodzaak te creëren. Je moet ook wel als je voor iedereen goed wilt zorgen.”

Wat zijn uw ambities nog?

“Nog een paar mooie dingen componeren.”

Een magnuss opus!

“Een paar, zei ik.”

Meer informatie over de musical *Ciske de Rat* vindt u op www.ciskederat.nl.

‘Ik besef dat er niet nog zestig turbulente jaren komen, maar ik voel me nog piepjong’

Amsterdam op het conservatorium. Ze hebben een eigen stijl, heel anders dan ik ooit heb gedaan. Ze kennen mijn werk wel, ze kijken er een beetje meewarig naar. Het zijn heel goede muzikanten. Het is niet ondenkbaar dat ik ooit als een soort Von Trapp-familie met mijn kinderen op het podium zit.

mensenleven, in vijftig jaar! Ik keek nog op als er een auto in mijn dorp voorbijkwam. ‘Hé, een auto!’ Nu zie je overal auto’s. Maar ik heb het gevoel dat er nu in de politiek een kentering is, dat we zien dat we te ver zijn gegaan, dat er meer zorg moet zijn voor het milieu. Het kan ook niet anders, want we verzuipen